

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Zuzana Folvarčíková

Úlohy na aktivizáciu žiakov na hodinách anglického jazyka

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Bratislava
2015

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Zuzana Folvarčíková

Kontakt na autora: Gymnázium Grösslingová 18, 81109 Bratislava,
riaditelstvo@gamca.sk

Názov OPS/OSO: Úlohy na aktivizáciu žiakov na hodinách anglického jazyka

Rok vytvorenia 2015

OPS/OSO: XIII. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: PaedDr. Zuzana Duchoňová

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

Metóda, aktivizácia, tvorivosť, didaktická hra, komunikácia, skupinová práca

Anotácia

Práca sa zaoberá aktivizáciou žiakov na hodinách anglického jazyka. Je určená učiteľom cudzích jazykov stredných škôl. Jej cieľom je zatriktívniť hodiny anglického jazyka. V praktickej časti opisuje konkrétne hry a aktivity, ktorých hlavnou úlohou je rozvíjať komunikačné schopnosti, tvorivosť a kooperáciu žiakov.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

1. Tvorivé techniky vo výučbe anglického jazyka	574/2011-KV
2. Nové prístupy k vyučovaniu anglického jazyka v základných a stredných školách	1329/2013-KV
3. Rozvoj komunikačných zručností žiakov na hodinách anglického jazyka	1334/2013-KV
4. Praktické uplatňovanie kreativizujúcich a aktivizujúcich metód a koncepcií v edukácii so zacielením na rozvíjanie kooperatívnych zručností žiakov	1060/2013-KV

ÚVOD.....	6
1 VYUČOVACIE METÓDY	7
1.1 Definícia vyučovacej metódy	7
1.2 Rozdelenie vyučovacích metód	7
2 AKTIVIZUJÚCE METÓDY	8
2.1 Definícia aktivizujúcich metód	8
2.2 Aktívne učenie ako prostriedok efektívneho vyučovania	8
2.3 Príklady aktivizujúcich metód	8
2.4 Vlastnosti úloh vedúcich k aktivizácii žiakov.....	10
3 AKTIVIZUJÚCE ÚLOHY NA HODINÁCH ANGLICKÉHO JAZYKA	12
3.1. Situačné metódy.....	12
3.1.1 Modal verbs in past forms	12
3.2 Synektické úlohy	13
3.2.1. Ordinary objects	13
3.2.2 Conditional sentences	14
3.3 Brainstorming	15
3.3.1 Riddles and moral dilemmas	15
3.4 Brainwriting	17
3.4.1 Future tenses	17
3.5 Inscenačná metóda	18
3.5.1 Create a crime story	18
3.6 Didaktické hry	19
3.6.1 Life numbers and nouns	19
3.6.2 Envelope surprise	19
3.6.3 Test: How observant you are?	22
3.6.4 Famous literary characters quiz	23
3.6.5 Revision of tenses	24

3.6.6 Grammar empathy cards	25
ZÁVER	27
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV	28

ÚVOD

Dvadsiate prvé storočie prináša nielen výraznú modernizáciu vyučovacieho procesu, ale i čoraz častejšiu a väčšiu pasivitu zo strany žiakov, ktorá je úzko spätá s nedostatkom tvorivosti a nízkou úrovňou ich komunikačných zručností.

Hlavným cieľom mojej OPS je preto zatriktívnenie bežnej vyučovacej hodiny anglického jazyka formou aktivizujúcich úloh zameraných nielen na získavanie nových vedomostí a zručností, ale i rozvoj tvorivosti a komunikačných kompetencií. K čiastkovým cieľom patrí zlepšenie školskej klímy a utváranie dobrých vzťahov medzi učiteľom a žiakom.

Východiská pri písaní OPS tvorí citovaná literatúra, ale i moje vlastné skúsenosti získané počas vyučovacích hodín. Cieľovou skupinou sú žiaci s úrovňou anglického jazyka B1 a B2.

Túto tému som si vybrala, pretože som počas svojej pedagogickej praxe zistila, že žiaci sa na tomto type hodín naučia viac ako počas klasickej hodiny a práce s učebnicou či pracovným zošitom. Poznatky si tiež pamätajú dlhšie a neskôr sa na nich dokážu ľahšie rozpamätať.

OPS pozostáva z hier a aktivít, ktoré boli prezentované vo všetkých ročníkoch 4-ročného gymnázia počas výučby anglického jazyka.

Práca je rozdelená na kapitoly a podkapitoly. Prvé kapitoly tvoria teoretický rámec, posledná má aplikačný charakter.

Teoretická časť pozostáva z dvoch celkov. Prvý z nich sa venuje teoretickému vymedzeniu pojmu vyučovacia metóda a základnému deleniu metód. Druhý celok sa zaoberá aktivizujúcimi metódami, ich vymedzením, charakteristikou vybraných aktivizujúcich metód a vlastnosťami tých úloh, ktoré vedú k aktivizácii žiakov.

V praktickej časti prezentujem konkrétne úlohy odskúšané na hodinách anglického jazyka. Pri každej úlohe uvádzam jej predpokladanú časovú dotáciu, formu práce, pravidlá a postup pri jej realizácii, úlohu učiteľa, výhody úlohy pre učiteľa a žiakov i vlastné postrehy z praxe. Zároveň sú pri takmer všetkých úlohách uvedené aj pomôcky a materiál v podobe rôznych kartičiek a textov, ktoré uľahčujú aplikáciu týchto úloh na hodinách.

Učiteľom tak poskytujem návod, ktorého sa môžu pri realizácii jednotlivých hier a úloh držať. K získaniu týchto údajov ma priviedli vlastné skúsenosti získané po často viacnásobnom vyskúšaní prezentovaných úloh v rôznych ročníkoch i skupinách.

Zdroje z ktorých som čerpala sú uvedené v zozname použitej literatúry.

1. VYUČOVACIE METÓDY

1.1 Definícia vyučovacej metódy

Stračár definuje vyučovaciu metódu ako zámerné usporiadanie obsahu vyučovania, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sa zaciľujú na dosiahnutie stanovených výchovných a vzdelávacích cieľov, a to v súlade so zásadami organizácie vyučovania.

Vyučovací proces teda nie je len ľubovoľné pôsobenie učiteľa. Na jeho prácu pôsobí množstvo činiteľov, medzi ktorými sú vzájomné vzťahy, napríklad učivo pôsobí nielen na činnosti učiteľa ale aj na činnosti žiakov a povaha učiva ovplyvňuje výber vyučovacej metódy a učebnej činnosti žiakov (Petlák, 2004, s.125).

1.2 Rozdelenie vyučovacích metód

Existuje množstvo kritérií na delenie metód. Napríklad:

Metódy podľa práce učiteľa a žiaka:

- A. metódy heterodidaktické - učebnú činnosť navodzuje a riadi učiteľ
- B. metódy autodidaktické – metódy samoučenia

Metódy podľa počtu žiakov, s ktorými učiteľ pracuje:

- A. metódy kolektívne
- B. metódy skupinovej práce
- C. metódy individuálneho vyučovania

Metódy podľa etáp vyučovacieho procesu:

- A. motivačné (metódy usmerňujúce záujem o učenie)
- B. expozičné (metódy prvotného oboznamovania žiaka s učivom)
- C. fixačné (metódy opakovania a upevňovania učiva)
- D. diagnostické a klasifikačné (metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie)

Maňák a Švec rozdeľujú metódy na:

- A. klasické vyučovacie metódy: slovné, názorné, praktické
- B. komplexné výučbové metódy: frontálna výučba, skupinová a kooperatívna výučba, otvorené učenie
- C. aktivizujúce metódy: diskusné, heuritické, situačné (Petlák, 2004, s.127-128).

2. AKTIVIZUJÚCE METÓDY

2.1 Definícia aktivizujúcich metód

Aktivizujúce metódy sú postupy, ktoré vedú vyučovanie tak, aby boli výchovno-vzdelávacie ciele dosahované najmä na základe vlastnej učebnej práce žiakov, pričom sa dôraz kladie na myslenie a riešenie problémov. Dajú sa uplatniť vo všetkých fázach vyučovacej hodiny, s určitým obmedzením vo fáze zhrnutia učiva, keď je najvhodnejšia klasická monologická metóda – zhrnutie učiteľom, aby nedošlo k nepresnostiam alebo nejasnostiam. Pri zavádzaní nových metód je vždy najdôležitejšia úloha učiteľa – inovátora, ktorý tieto novinky zavádza. Inovátor je človek, ktorý sa usiluje o nový, originálny prístup k riešeniu problémov, čo vyžaduje odvahu hľadať nové postupy, no predovšetkým si ich overiť v praxi (www.skolskyportal.sk, 2015).

2.2 Aktívne učenie ako prostriedok efektívneho vyučovania

Aktívnym učením rozumieme postupy a procesy, pomocou ktorých žiak prijíma s aktívnym pričinením informácie a na ich základe si vytvára svoje vlastné úsudky. Tieto informácie spracováva a potom začleňuje do systému svojich znalostí, schopností a postojov. Formou aktívneho prístupu k získavaniu nových informácií si žiaci súčasne efektívne rozvíjajú schopnosť takzvaného kritického myslenia. Tento analyticko-syntetický proces je charakteristický vlastným objavovaním, posudzovaním, porovnávaním a začleňovaním nových informácií do už existujúceho znalostného systému a zároveň autonómnych, individuálnych rozhodovaním o ich využití alebo odmietnutí.

Metódy aktívneho učenia sú charakteristické svojím zameraním na žiaka, predpokladajú plné zapojenie každého jedinca do celého procesu výučby. Žiak nie je iba pasívnym objektom učiteľovho záujmu, je centrom celého vzdelávacieho diania v triede, je spoluvorcom priebehu a obsahu výučby, podieľa sa na formulácii výsledkov výučby, na hodnotení triednej práce a na sebahodnotení. Aktivizačné metódy žiakovi všestranne vyhovujú, vo väčšine fáz vzdelávania totiž pracuje aktívne. Metódy aktívneho vyučovania sú v kontraste k väčšine tradičných vyučovacích metód, pri ktorých je centrom diania učiteľ. Ten vykonáva väčšinu aktivít v triede a žiaci sú skôr pasívni. Tieto klasické vyučovacie metódy sú zamerané na učiteľa, vyhovujú mu a sú pre neho pohodlné. Žiak zostáva v pozadí, väčšinou v role pozorovateľa a pasívneho účastníka vyučovacieho procesu. Učitelia, ktorí chcú učiť modernými spôsobmi sa teda musia v oblasti metodológie neustále vzdelávať, musia poznať rôzne spôsoby práce s triedou a mať prehľad o existujúcich tradičných i moderných metódach výučby (Sitná, 2009, s.59-10).

2.3 Príklady aktivizujúcich metód

Diskusia

Význam diskusie spočíva v tom, že žiaci si niekoľko dní pred ňou zhromažďujú údaje a materiál. toto didaktické spracúvanie učiva má význam pre jeho pochopenie a tvorivé narábanie s ním (Petlák, 2004, s.147).

Brainstorming prispieva k tvorivosti žiakov a humanizácii výučby. Každý žiak vyjadruje k nastolenému problému alebo učivu svoje stanovisko či názor a iní žiaci počúvajú, porovnávajú, hodnotia, teda sú aktívni.

Základné pravidlá brainstormingu:

1. Kritika je vylúčená

Cieľom je tvorba čo najväčšieho počtu nápadov, preto sa nemôžu kritizovať myšlienky alebo nápady druhých, aby sa neznížila ich aktivita. Posúdenie kvality nápadov sa ponecháva na záver.

2. Asociácie sú vítané

Členovia tímu majú vysloviť všetky nápady, na ktoré v súvislosti s riešením prídu. Dochádza k takzvanému nabaľovaniu nápadov.

3. Množstvo nápadov

Čím je väčší počet vyslovených myšlienok, tým je väčšia pravdepodobnosť ich využitia.

4. Kombinácia nápadov

Členovia tímu majú vyslovený námet zlepšovať, kombinovať a usmerňovať. Najlepšie myšlienky vznikajú ako kombinácie množstva predchádzajúcich nápadov (Königová, 2007, s.35).

Na podobnom princípe funguje aj **Brainwriting**, avšak nápady sa zapisujú a až potom sa tvorivým spôsobom vytriedia a spracujú.

Situačné metódy- v ktorých ide o navodenie takej situácie, ktorá pripomína realitu. Jej riešením sa žiaci učia. Do situačných metód patria napríklad:

Prípadová metóda- navodenie situácie ktorá sa udiala, alebo sa môže udiť.

Riešenie problémových prípadov - ide o rozličné problémy, v ktorých sa hľadajú odpovede na otázky: Prečo? Ako? Za akých podmienok?

Riešenie konfliktnej situácie - žiak sa ocitá pred konfliktom, ktorý má vyriešiť.

Projektová metóda - spočíva v tom že žiaci si individuálne alebo pod vedením učiteľa vypracujú projekt, ktorý postupne riešia a tým sa vlastne učia (Petlák, 2004, s.148).

Inscenačné metódy sú v podstate hry. Žiaci sú postavení do roly, ktorej sa majú riešením zhostiť a tým získať alebo upevniť si už osvojené vedomosti (Petlák, 2004, s.151).

Podľa Tureka je výhodou tejto metódy jej dynamickosť, emocionálne zaangažovanie žiakov, osobné prežívanie situácie umožňujúce rozvoj empatie a sociálneho cítenia, zmýšľania a konania a tiež rozvoj schopnosti prekonávať reálne problémové situácie v živote jednotlivca. Žiaci sa zároveň učia hlbšie chápať medziľudské vzťahy a konflikty (Turek, 2004, s.262).

Didaktické hry sú typické tým, že žiak je pri nich aktívny. Hra už svojou podstatou rozvíja aktivitu, samostatnosť a tvorivosť. Hra by však nemala byť samoučelná, ale mala by sledovať splnenie istého cieľa (Petlák, 2004, s.151).

Metóda Philips 66 spočíva v tom, že šesť učiacich sa diskutuje šesť minút o probléme na danú tému. Vedúci skupín zverejňujú riešenia a referujú o nich.

HOBO metóda je podobná predchádzajúcej, ale je obohatená o samoštúdium.

Heuristické metódy sú metódy tvorivého riešenia problémov.

A. Heuristická metóda G. Polyu môže mať dva základné typy úloh: dokazovanie a objavovanie. Uplatňujú sa tieto kroky: vymedzenie a porozumenie problému, vypracovanie plánu riešenia, realizácia plánu, riešenie a vyriešenie, reflexia, možnosti využitia, dôsledky a podobne (Petlák, 2004, s.152).

Celá metóda a jej realizácia v praxi sa opiera o tri základné zásady:

1. aktívnosti- žiaci musia sami objavovať, hľadať riešiť.
2. motivácie- žiak získava touto metódou vlastný vnútorný záujem o riešenie úloh a problémov, formuje sa vnútorná motivácia výkonu.
3. postupnosť fáz- učí žiakov postupnosť krok za krokom podľa heuristickej schémy, teda organizovať svoje myslenie, čo je základná otázka sebadisciplíny žiakov (Zelina, 2011, s.208).

B. Synektika W. J. J.Gordona ako metóda tvorivého riešenia problémov je zameraná na rozvíjanie asociácií a na rozvoj analogického myslenia. Ide o tieto analógie:

1. *personálna analógia*- oboznámenie sa s problémom ako s ľudským problémom, personifikácia problému, používanie podobností a rozdielností, analógie s ľudským organizmom a jeho fungovaním.
2. *hľadanie bezprostredných analógií založených na zmyslových podobnostiach, analógie s prírodou.*
3. *hľadanie symbolických, abstraktných analógií.*
4. *hľadanie fantastických analógií* (Zelina, 2011, s.213).

Problémové vyučovanie

Pri problémovom vyučovaní učiteľ nesprostredkováva žiakovi poznatky v ucelenej podobe, ale stavia pred žiaka úlohy, ktoré obsahujú neznáme vedomosti a spôsoby činnosti, motivuje ho, usmerňuje hľadanie spôsobov a prostriedkov riešenia úlohy. Pri problémovom vyučovaní žiak akoby sám objavoval poznatky riešením problémových úloh, ktoré mu vytýči učiteľ, alebo na ktoré prichádza sám (Turek, 1982, s.241).

Pri problémovom vyučovaní sa pracuje individuálne, alebo kolektívne. O úspešnosti problémovej metódy sa dá hovoriť len v tom prípade, keď v maximálnej miere aktivizuje všetkých žiakov (Wincenty, 1966, s.189).

Ako problémové úlohy možno použiť učebné príklady, otázky a praktické úlohy ak ich zodpovedanie nie je len mechanickou prácou, t.j. ak žiaci nepoznajú spôsob ich zodpovedania alebo riešenia (Turek, 1982, s.241).

2.4 Vlastnosti úloh vedúcich k aktivizácii žiakov

Podľa Zelinu, základnou rozvíjajúcou činnosťou vo výchove aj na vyučovaní sú úlohy, a teda otázky učiteľa, problémy, cvičenia, výchovné situácie, ktoré si vyžadujú aktivitu a riešenie zo strany žiaka.

Tento prístup zdôrazňuje zaraďovanie úloh a cvičení na všetky kognitívne funkcie. Ide o to, aby sa nedávali úlohy len na nižšie poznávacie funkcie, napríklad vnímanie, pamäť, logické myslenie, ale aby sa dávali aj úlohy na rozvíjanie hodnotiaceho myslenia a tvorivého myslenia. Motivačná sila týchto úloh spočíva v ich dopade na emocionálnu a hodnotovú oblasť, v ovplyvňovaní sebadomia, formovania samostatnosti a nezávislosti žiakov. To všetko vedie k väčšej zainteresovanosti riešiteľov na riešení a na ich vyššej miere zodpovednosti za vyprodukované výsledky (Zelina, 2011, s.84).

Aby úloha mohla viesť k aktivizácii a tvorivosti, je potrebné:

1. Vnášať do učenia prekvapivosť- prezentovať úkazy, ktoré nie sú v súlade s očakávaniami.
2. Vyvolávať pochybnosti, nechať robiť odhady, používať intuíciu.
3. Vytvárať kognitívnu neistotu alebo problém, ktorý môže mať viac riešení, zadávať divergentné úlohy (úlohy, ktoré nemajú jednoznačne daný, jeden a správny výsledok).
4. Zadávať náročné, na prvý pohľad takmer nezvládnuteľné úlohy, individualizovať úlohy, konštruovať ich vertikálne.
5. Nastolovať rozporné tvrdenia.
6. Dramatizovať podanie úloh (Zelina, 2011, s.203).

Kolativnosť úloh

Jednou z aktivizujúcich metód rozvíjania záujmov je kolativnosť úloh, ktoré prezentuje učiteľ na vyučovaní. Záujem a zvedavosť vzbudzujú premenné vyznačujúce sa týmito charakteristikami:

1. zásada prekvapivosti, novosti, zaujímavosti, zaujímavého vedenia látky, problému, ktorý dávame žiakom ako úlohu.
2. vytvorenie kognitívnej neistoty, rozporu- postavenie problému alebo úlohy, ktorá má viacznačné riešenie a ktorá obsahuje určitý paradox.
3. zásada náročnosti s vyslovením dôvery a povzbudením žiakov, pričom sa odporúčajú úlohy viac nad schopnosti detí, kedy ich učiteľ pomocnými inštrukciami vedie k vyriešeniu, pričom ich povzbudzuje, navodzuje samostatné hľadanie a zvažovanie informácií.
4. princíp dramatickosti a dramatického uvedenia témy, problému, kde patria tiež prvky hier, tajničiek, rébusov, hlavolamov či uvedenie témy pomocou rozprávky, detektívneho príbehu či príbehu zo života (Zelina, 2011, s.87).

3 AKTIVIZUJÚCE ÚLOHY NA HODINÁCH ANGLICKÉHO JAZYKA

3.1 Situačné metódy

3.1.1 Modal verbs in past forms

Predpokladaná časová dotácia: 5 minút príprava žiakov, 10 minút diskusia

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú samostatne. Učiteľ im zadá jednu alebo dve zo situácií uvedených v časti *Pomôcky a materiál*. Ich úlohou je vymyslieť čo najviac možných riešení danej situácie, používajúc pritom gramatické štruktúry modálnych slovies v minulom čase. (napr. Otázka: *A boy ran away from home. What reasons could he have had?* Odpoveď: *He could have been treated badly. He could have been bullied at school...*)

Úloha učiteľa

Učiteľ chodí po triede a monitoruje činnosť žiakov, pomáhajúc s prípadnými problémami so slovnou zásobou. Ak žiaci uviaznu "na mŕtvom bode", pomáha im vlastnými návrhmi alebo rozvíja ich vlastné nápady. V aplikačnej časti by mal učiteľ opraviť najmä gramatické chyby žiakov, prípadne ich požiada o autokorekciu alebo ich opravia spolužiaci.

Výhody

Táto situačná aktivita rozvíja tvorivosť, originalitu, logiku a fluenciu, čiastočne i komunikačné schopnosti. Žiaci si na situáciách zo života zábavným spôsobom precvičia gramatiku bez použitia učebnice či pracovného zošita. Ochotnejšie sa do nej zapájajú i žiaci, ktorí bežne nie sú veľmi komunikatívni.

Pomôcky a materiál

- A young and beautiful celebrity was found dead on the floor of her bedroom. What could have happened?
- A boy ran away from home. What reasons could he have had?
- A father of two small children abandoned his family. What reasons could he have had?
- A young and healthy man in his twenties committed suicide. What reasons could he have had?
- A girl from a well situated family was caught red-handed, trying to steal some cosmetic products from a local drugstore. Why would she have done it?
- A young woman returned from her first date very angry. What could have happened?
- A young couple disappeared mysteriously during their holidays in an exotic country. What could have happened?
- A teenager was expelled from school. What could have been the reasons of his expulsion?
- A man in his fifties was dismissed from work. What reasons could his employer have had for such decision?
- A desperate man robbed a bank because he needed money for his son's surgery immediately. What other ways should he have tried?

Postrehy z praxe

K jednotlivým situáciám sa nemusí vyjadriť každý žiak osobitne, je dynamickejšie, ak učiteľ radšej zvolí niekoľko rôznych situácií v priebehu hodiny. Žiakov s najvyšším počtom kreatívnych riešení odmení malými jednotkami.

Prameň: vlastný návrh

3.2 Synektické úlohy

3.2.1 Ordinary objects

Predpokladaná časová dotácia: 5 minút príprava žiakov, 5 minút prezentácia

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna/vo dvojici/ skupinová

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú individuálne, v dvojiciach alebo menších skupinách. Učiteľ im zadá dvojice zdanlivo nesúvisiacich predmetov (viď Pomôcky a materiál). Úlohou žiakov je využitím metódy brainstormingu nájsť čo najviac podobností medzi nimi. Za každú logicky vysvetlenú podobnosť dostávajú jeden bod. Vyhráva jednotlivec/dvojica/skupina s najvyšším počtom bodov.

Úloha učiteľa

Učiteľ zadáva žiakom dvojice predmetov, monitoruje ich činnosť a pomáha im s prípadnými problémami týkajúcimi sa slovnej zásoby. Následne vedie diskusiu o podobnostiach a alternatívnych využitíach predmetov.

Výhody

Žiaci sa učia nazerat' na problém z rôznych uhlov pohľadu. Zároveň si precvičia svoje argumentačné schopnosti, pri obhajobe vlastných názorov a nápadov, i pri kritickom hodnotení nápadov svojich spolužiakov. Keďže ide o divergentnú úlohu, rozvíja sa najmä kreativita a fluencia.

Pomôcky a materiál (plus answers of the students)

Try to find as many similarities as possible between:

- *fingers/a brush* - both can be used for adjusting your hair, for scratching your back, both can be used as weapons...
- *a book/a flower* - both can be given as a present to somebody, both can be of different kinds and colours, both can be bought and sold, both can be created by humans, both can be situated in the living room, they can make you feel happy...
- *a sword/a word* - both can hurt a man, physically or emotionally, both can be used to make somebody do something, both are nouns, countable, singular, both contain the same letters...
- *water-a mirror*: both can reflect your image, you can throw a stone (or other objects) to both of them, both can be dangerous to play with

Postrehy z praxe

Čo sa alternatívnej aktivity týka (viď Alternatíva), jej ďalším krokom môže byť vytvorenie reklamného spotu na daný predmet. Úlohou žiakov je vytvoriť čo najchytľavejší slogan (plusové body, ak sa rýmuje), vymyslieť miesto, kde sa reklama

odohráva, vybrať a zdôvodniť výber hercov v reklame a napísať jej scenár. Ak sú žiaci ochotní, reklamu môžu ostatným aj predviesť, čím sa do vyučovacieho procesu zapoja aj prvky drámy.

Alternatíva (plus answers of the students)

Write as many different alternative uses of these things as you can, for:

- a fork – a biological weapon (especially after eating an onion with it), a comb for your hair, a place for storing elastic bands
- an egg cutter – a musical instrument alternating for a violin, guitar or a harp
- an old sock – a place for storing pens, old toys or cables, protection from touching hot casserole dishes, hand puppets for puppet theatre, toys for pets, especially cats and dogs, covers for bottles
- a toilet roll (empty) – holder for pens, a garage for toy cars (one car in each toilet roll)
- an old flower pot – when children play, they can use it as a helmet or drums
- an old boot – as a flower pot, a watering can

Prameň: vlastný návrh

3.2.2 Conditional sentences

Predpokladaná časová dotácia: 10 minút príprava žiakov, 8-10 minút realizácia

Úroveň žiakov: B1

Forma práce: individuálna

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú samostatne. Učiteľ im na začiatku hodiny rozdá pracovné listy s rôznymi typmi podmienkových viet, pričom vety na pracovnom liste budú obsahovať len podmienkovú časť a úlohou žiakov bude čo najkreatívnejšie doplniť časť vyjadrujúcu následok.

Po príprave žiakov učiteľ požiada jedného zo žiakov aby nahlas prečítal doplnenú časť ľubovoľnej vety, tak aby prvú časť vety (vytlačенú na pracovnom liste) vynechal. Ostatní žiaci hádajú číslo vety, ktorú žiak doplnil. Potom spolu s učiteľom vyhodnotia, o aký typ podmienkovej vety ide a či ju ich spolužiak gramaticky a významovo správne doplnil.

Úloha učiteľa

Učiteľ monitoruje jednotlivých žiakov. Ak je to potrebné, pomáha so slovnou zásobou či gramatikou. V aplikačnej časti žiakov opravuje a objasňuje prípadné chyby.

Výhody

Táto aktivita rozvíja tvorivosť a originalitu. Žiaci si zábavným spôsobom zopakujú znalosti týkajúce sa podmienkových viet a učiteľ má možnosť zistiť a odstrániť nedostatky v pochopení učiva. Personálne a fantastické (v zadaní uvedenom v alternatíve) analógie umožňujú žiakom naplno popustiť uzdu fantázii.

Pomôcky a materiál

1. If I had one million dollars to spend in a week,.....
2. If I had studied at another school,
3. If I meet a homeless person asking for money/ selling Nota Bene magazine,
4. If I had an ability to travel to any period in history,

5. If you put plastic in fire,
6. If I knew that there is going to be the end of the world tomorrow and I have the last hours of my life,
7. If I had 4 arms (4 legs/2 heads...),
8. If I were a boy/girl.....
9. If I had a better report card last term (better school results),
10. If I were the President of the Slovak Republic,
11. If it rains tonight (tomorrow/this weekend),
12. If you mix red and blue colours,
13. If I had the possibility to travel back in time and kill Hitler/Stalin,
14. If someone sympathetic tells me that he/she likes me,
15. If I could change one thing about my body,
16. If I was the most beautiful person in the world,
17. If people smoke too much,
18. If there was an earthquake and I was indoors,
19. If I was a popular celebrity,

Postrehy z praxe

Do tejto aktivity sa s radosťou zapájajú aj tí žiaci, ktorí síce v gramatike nevynikajú, ale majú kreatívne a originálne nápady. Učiteľ by ich teda nemal iba karhať za gramatické chyby, ale najmä pochváliť za preukázanú kreativitu.

Alternatíva

What would happen if...

- ...the poorest countries suddenly became the richest and vice versa?
- ...Hitler and Mother Teresa meet at one table?
- ...Snow White had not found the house of the dwarves?
- What would happen (with animals, buildings, towns, nature...) if all people disappeared from the Earth one day?

Prameň: vlastný návrh

3.3 Brainstorming

3.3.1 Riddles and moral dilemmas

Predpokladaná časová dotácia: 5 minút príprava žiakov, 10 minút diskusia

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna

Pravidlá a postup aktivity

Osvedčeným spôsobom ako začať hodinu je predniesť žiakom hádanku alebo nastoliť morálnu dilemu a následne ich vyzvať aby ich uhádli, prípadne prišli s rôznymi možnosťami riešenia. Pri tejto aktivite žiaci pracujú individuálne. Učiteľ im zadá napríklad túto morálnu dilemu:

- You are driving a car during a stormy night. The weather is really awful. Suddenly you see three people waiting at a bus stop-an old lady who is very sick, an old friend of you who saved your life once and a perfect man/woman you have always been dreaming about. The problem is that you have place only for one passenger in your small car. Who would you choose? (www.braingle.com).

Aktivitu som začala hlasovaním koho by si žiaci vybrali. Väčšina sa priklonila k starej a chorej žene. Následne som im položila niekoľko otázok:

Why would you choose the old lady? Why should you choose the old friend of you? Would he be angry if you did not choose him? What could happen if you chose the perfect man/woman? What can be the negative consequences of your choice? How many people can be unsatisfied if you choose a wrong person? Can you think of any solution, when all the people (including you) will be satisfied?

Po zodpovedaní týchto otázok a spoločnom brainstormingu prišli žiaci s niekoľkými ďalšími návrhmi. Dôležité je žiadne návrhy nekritizovať a nezavrňovať, ale diskutovať o ich kladoch a záporoch.

Suggested solution: You should give a car to your best friend, he will take an old lady to hospital and you would stay at the bus stop, waiting for the bus, accompanied by the perfect man/woman (www.braingle.com).

Úloha učiteľa

Učiteľ žiakom prednesie morálnu dilemu či hádanku. Počas diskusie žiakov usmerňuje, ak sa príliš odkláňajú od témy, povzbudzuje a pomáha im pomocnými otázkami. Chyby opravuje minimálne, žiaci by nemali mať pocit, že sú neustále opravovaní. Dohliada na to, aby sa žiaci snažili komunikovať po anglicky.

Výhody

Hádky či morálne dilemy hodinu jednoznačne oživia, žiaci si precvičia logické myslenie, empatiu, kreativitu, slovnú zásobu i gramatiku. Aplikuje sa zásada náročnosti a prekvapivosti a dramatickým uvedením témy si učiteľ získa väčšiu pozornosť žiakov.

Pomôcky a materiál

- Riddle: Evianna meets a man while attending her mother's funeral. She becomes infatuated with him and he reciprocates the interest, but he leaves the funeral without giving her any contact information. She tries to locate him but is unsuccessful. Several days later she kills her sister. Why?
Solution: Because she's a psychopath. She killed her sister because she hoped the man would attend the funeral and she would get to see him again (riddlesbrainteasers.com).
- Riddle: An Arab sheikh tells his two sons to race their camels to a distant city to see who will inherit his fortune. The one whose camel is slower wins. After his death, the sons started competing. After wandering aimlessly for days, the brothers ask a wise man for guidance. Upon receiving the advice, they jump on the camels and race to the city as fast as they can. What did the wise man tell them?
Solution: Change your camels (riddlesbrainteasers.com).
- Riddle: The defendant testified, "The attorney is my brother," but the attorney took the stand and denied having a brother under oath. Who is lying?
Solution: Neither one of them lied. The defendant was the attorney's sister (riddlesbrainteasers.com).
- Riddle: Two fathers and two sons go fishing together in the same boat. They all catch a fish but the total catch for the day is three fish. How is this possible?

Solution: There are three men: A grandfather, a father (the grandfather's son) and the father's son (riddlesbrainteasers.com).

Postrehy z praxe

Ak žiaci do piatich minút hádanku alebo dilemu nevyriešia, zastavím ich hádanie a poviem im, že správne riešenie sa dozvedia na konci hodiny. Z vlastnej skúsenosti viem, že ak prezradenie riešenia podmienim vypracovaním istého množstva úloh, žiaci pracujú rýchlejšie a efektívnejšie.

Výborne sa mi osvedčila aj možnosť, že s hádankou alebo morálnou dilemou prišli žiaci samotní a následne moderovali celý proces vedúci k ich (správnemu) riešeniu.

Prameň: vlastný návrh

3.4 Brainwriting

3.4.1 Future tenses

Predpokladaná časová dotácia: 10 minút príprava žiakov, 10 minút realizácia

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna, skupinová

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú individuálne alebo v menších skupinách. Učiteľ im napíše (prípadne nadiktuje/rozdá na kartičkách) nasledujúce otázky (vždy vyberie jednu alebo dve z možností v častiach A,B,C,D). Úlohou žiakov je na ne vymyslieť kreatívne odpovede, najmä čo sa týka otázok v časti A a B. Každý žiak v skupine sa snaží prispieť v rámci brainstormingu čo najtvorivejším nápadom. Nápady sa neskôr prediskutujú a vyhodnotia. Na prípravu majú približne 15 minút. Vybraní žiaci následne prezentujú výsledky svojej práce.

Úloha učiteľa

Učiteľ monitoruje činnosť žiakov, pomáha im so slovnou zásobou či gramatikou. V aplikačnej časti opravuje ich chyby, najmä tie gramatické.

Výhody

Táto aktivita rozvíja tvorivosť, originalitu, fluenciu, čiastočne i komunikačné schopnosti. Žiaci si precvičia rôzne formy vyjadrenia budúceho času situačnými a personalizovanými zadaniami, na ktoré si neskôr ľahšie spomenú.

Pomôcky a materiál

A. You are going to travel all over America/Africa/Asia/world...what are you going to pack/arrange?

You are a famous bank robber and you are going to rob a bank. What are you going to prepare in advance?

B. What will the world look like in 2100? (fashion, way of entertainment, sports, furniture and equipment at home, ways of spending leisure time, holidays, relationships between parents and children, relationships between humans and robots, new inventions, education, health care...)

C. Where will you have lived before 30/40/50 years old?
How many children will you have had before 40?
Where will you have been working before 30?

D. What are you doing at the weekend?

Postrehy z praxe

Ak žiaci pracujú na zadaniach A a B skupinovo, vždy sa v rámci skupiny nájdú žiaci, ktorí sa radi "zvezú" na aktivite ostatných. Z tohto dôvodu vyžadujem, aby každý žiak skupiny odprezentoval časť práce sám.

Žiaci, ktorí sú slabší v gramatike či nemajú dostatočne rozvinutú slovnú zásobu často vynikajú napríklad v kreslení alebo sú exhibicionisti. Umožňujem im preto časť B nakresliť alebo zahrať.

Prameň: vlastný návrh

3.5 Inscenačná metóda

3.5.1 Create a crime story

Predpokladaná časová dotácia: 10 minút príprava žiakov, 10 minút prezentácia

Úroveň žiakov: B1,B2

Forma práce: skupinová

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú v menších skupinách. Každá skupina si náhodne vyťahuje jednu položku z každej z kategórií (uvedených v časti Pomôcky a materiál), ktoré má učiteľ vopred pripravené na papierikoch v obálkach. Následne je jej úlohou vytvoriť príbeh obsahujúci všetky položky, vo forme novinového článku. Na prípravu majú približne 10 minút, potom každá skupina svoj príbeh prečíta.

Úloha učiteľa

Učiteľ chodí po triede a monitoruje činnosť jednotlivých skupín. Pomáha s prípadnými problémami spojenými so slovnou zásobou alebo gramatikou.

Výhody

Táto aktivita rozvíja kooperáciu v rámci skupiny, tvorivosť, originalitu. Učiteľ môže pred začiatkom aktivity rozvinúť diskusiu o typoch článkov v seriózných a bulvárnych novinách. Žiaci si zábavným spôsobom precvičia slovnú zásobu týkajúcu sa zločinu.

Pomôcky a materiál

- **Suspects:** ex-lover, jealous husband, greedy son, crazy fan, ex-criminal from the neighbourhood
- **Types of evidence:** fingerprints, DNA (saliva, hair, hairs, blood), eyewitness, photographs, ballistics
- **Weapon:** hammer, axe, gun, antique dagger, cane,
- **Motive:** jealousy, love, hatred, greediness, influence of drugs or alcohol, heat of passion
- **Crime place:** park, home, hotel, on the river bank, forest, landfill site

Postrehy z praxe

Veľa žiakov ocenilo, keď mohli svoju scénu po prečítaní aj dramaticky predviesť, pričom si napísali vlastné repliky. Výbornou alternatívou bolo, keď žiaci najprv scénu predviedli a ostatní spolužiaci sa snažili zrekonštruovať ich príbeh vlastnými slovami. Potom svoj príbeh skupina prečítala.

Prameň: vlastný návrh

3.6 Didaktické hry

3.6.1 Life numbers and nouns

Predpokladaná časová dotácia: 3 minúty príprava, 10-15 minút realizácia

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú individuálne. Ich úlohou je napísať 3 čísla, ktoré sa nejakým spôsobom týkajú ich života. Spolu s číslami musia napísať aj podstatné mená viažuce sa k daným číslam, napríklad 2-brother. Úlohou ostatných žiakov je kladením rôznych otázok uhádnuť k čomu sa dané čísla a podstatné mená viažu (napr. *Do you have two brothers? Are you the second born boy? Is your brother two months/years old? Did your brother finish two universities?*). Žiak, ktorému sa podarí odhaliť súvislosť získava bod. Ak ostatní žiaci súvislosť nezistia, získava 2 body ten, kto číslo a podstatné meno zadal a v zadávaní pokračuje iný žiak. Víťazom sa stáva žiak/žiaci s najvyšším počtom bodov.

Úloha učiteľa

V aplikačnej časti učiteľ kontroluje tvorbu otázok a opravuje prípadné chyby. Snaží sa do aktivity zapojiť čo najviac žiakov.

Výhody

Táto aktivita rozvíja tvorivosť a originalitu, čiastočne i komunikačné schopnosti. Žiaci si precvičia tvorbu otázok a učiteľ môže zistiť ich prípadné nedostatky v tejto oblasti.

Postrehy z praxe

Učiteľ by mal žiakom vysvetliť, že aktivita sa stane zábavnejšou, ak žiaci napíšu číslo a podstatné meno, ktoré nie sú okamžite uhádnuteľné. Je dobré stanoviť si limit napríklad desiatich otázok pri kladení otázok žiakovi, ktorý práve prezentuje svoje údaje, inak sa aktivita môže stať dlhou a nezábavnou.

Prameň: vlastný návrh

3.6.2 Envelope surprise

Predpokladaná časová dotácia: 5 minút

Úroveň žiakov: B1

Forma práce: skupinová

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú v menších skupinkách. Učiteľ dá každej skupine obálku. Žiakom vysvetlí, že všetky skupiny dostali obálku s rovnakým obsahom a vyhráva skupina, ktorá bude najpresnejšia a zároveň čo najrýchlejšia, ale všetko ostatné si musia vydedukovať sami. Princíp hry spočíva v tom, aby žiaci prišli na to, že kartičky s informáciami, ktoré sú v obálke je potrebné k sebe priradiť tak, aby utvorili zmysluplné dvojice, prípadne i trojice.

Úloha učiteľa

Učiteľ monitoruje činnosť žiakov v jednotlivých skupinách. Kontroluje výsledky skupín a po vyhlásení víťaznej skupiny si s ostatnými žiakmi prejde správne odpovede a vysvetlí prípadné nejasnosti ohľadne vytvárania správnych dvojíc či trojíc.

Výhody

Učiteľ môže pozorovať logické myslenie žiakov, ich kooperáciu či vodcovské schopnosti. Žiaci sa tiež pre tému ktorá sa bude preberať viac nadchnú, keďže o nej boli nútení premýšľať pri hľadaní správnych dvojíc/trojíc.

Pomôcky a materiál

Famous inventions

Card 1

Date

3500 BC
3000 BC
9th century
1769
1879
1885

Card 2

Invention

the wheel
papyrus
gunpowder
steam engine
bulb
automobile

Card 3

Country

Mesopotamia
Egypt
China
Scotland
America
Germany

Famous authors and their masterpiece

Card 1

Author

Miguel De Cervantes
Daniel Defoe
Jonathan Swift
Herman Melville
William Shakespeare
Leo Tolstoy
F. Scott Fitzgerald
Mark Twain
Jane Austen

Card 2

Book

Don Quixote
Robinson Crusoe
Gulliver's Travels
Moby Dick
Hamlet
War and Peace
The Great Gatsby
The Adventures of Huckleberry Finn
Pride and Prejudice

Love couples

Card 1

Women

Minnie
Bony
Yoko Ono

Card 2

Men

Mickey
Clyde
John Lennon

Lady
Hermione
Marge
Juliet
Scarlet O Hara
Tristan

The Tramp
Ron
Homer
Romeo
Rhett Butler
Isolde

Types of TV genres and programmes

Card 1

Genre/programme

Horror movies

Western movies

Comedies

Historical movies

Reality shows

Talk shows

Sitcoms

Cookery shows

TV series

Soap operas

Cartoons

Quiz shows

Card 2

Examples

A Nightmare on Elm Street, Texas Chainsaw Massacre

Once upon a Time in the West, The Good, The Bad and the Ugly

Home Alone, Sister Act

Gladiator, Braveheart

Big Brother, American Idol

The Oprah Winfrey Show, The Ellen DeGeneres Show

Step by step, Frasier, Friends

The Naked Chef, Hell's kitchen

Bones, N.C.I.S

Manuela, Rosalinda

Tom and Jerry, The Simpsons

Who wants to be a Millionaire, Jeopardy

Grammar terms

Card 1

Grammar term

Auxiliary verbs

Countable nouns

Uncountable nouns

Full verbs with infinitive

Full verbs without infinitive

Modal verbs

Prepositions

Ordinal numerals

Cardinal numerals

Adjectives

Pronouns

Adverbs

Articles

Card 2

Example

be, have, do

table, student

rice, air, money

to cook, to read

let, stop

can, must, should

at, on, in

first, fifth

one, five

pretty, small

you, your

well, lately

a, an, the

Postrehy z praxe

Tento typ úloh využívam na začiatku hodín počas ktorých budem preberať témy súvisiace s jednotlivými kategóriami. Karty so slávnymi zamilovanými dvojicami som napríklad využila pred čítaním príbehu o Rómeovi a Júlii, karty s televíznymi žánrami a programami som využila na hodinách anglickej konverzácie, pri preberaní témy Médiá.

Žiaci tiež radi vytvárajú vlastné obálky s prekvapením a testujú tak svojich spolužiakov, prípadne dokonca učiteľa. Alternatívne ich môže o vytvorenie ďalších obálok s prekvapením požiadať sám učiteľ, napríklad na témy: *krajina-peňažná mena-typické jedlo-hlavné mesto alebo zviera-pomenovanie samca-pomenovanie samice-mláďa...*

Prameň: vlastný návrh

3.6.3 Test: How observant you are?

Predpokladaná časová dotácia: 15 minút

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna, skupinová

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú v dvoch skupinách. Majú tri minúty na to, aby sa dôkladne poobzerali po triede a všimli si čo najviac detailov týkajúcich sa nielen zariadenia a umiestnenia rôznych predmetov, ale aj spolužiakov.

Učiteľ umiestni vedľa seba dve stoličky, otočené chrbtom k triede. Obe skupiny si vyberú prvých dvoch súťažiacich, ktorí si sadnú na stoličky. Učiteľ im začne klásť otázky o triede, preverujúce ich pamäťové schopnosti. Skupina, ktorej člen odpovie prvý a správne, získa jeden bod. Ak odpovie jeden zo súťažiacich nesprávne, šancu má druhý (neplatí len v prípade yes/no questions). Po štyroch kolách sa súťažiaci z oboch skupín vymenia. Vyhráva skupina s vyšším počtom bodov.

Úloha učiteľa

Učiteľ žiakom kladie vopred pripravené otázky a kontroluje ich odpovede. Dbá o to, aby sa ako hádači postupne vystriedali všetci žiaci v skupinách.

Výhody

Táto aktivita rozvíja postreh a pamäť žiakov. Zároveň si zábavným spôsobom fixujú slovnú zásobu týkajúcu sa napríklad oblečenia či výzoru osôb.

Pomôcky a materiál

- How many girls are sitting in the middle row?
- Who is sitting next to XY?
- Who is sitting in front of/behind...XY?
- Who is sitting alone?
- Whose hair is loose/in a ponytail...?
- How many flowerpots are there on the windowsill/in the classroom?
- Who is wearing a red jumper/green scarf/yellow trousers...?
- Who is wearing the longest earrings?
- How many dark-haired boys are in the classroom now?
- Who is the tallest/smallest person in the classroom?
- How many windows are open/closed?
- Is a register book on my desk?
- How many desks are there in the classroom?
- How many towels are hanging next to the washbasin?
- Where exactly is a dustbin situated?
- Who has a bottle/apple/pen case...on his desk?

Postrehy z praxe

Zábavnou vložkou a osviežením hry je, keď ľubovoľnému žiakovi, ktorý práve nesúťaží, ukážem na papieriku písmeno, ktoré musí nahlas prečítať, snažiac sa zmeniť hlas. Súťažiaci hráči následne hádajú, komu hlas patrí.

Žiaci, ktorí práve nesúťažajú majú niekedy tendenciu sa nudiť, alebo vyrušovať, je preto žiaduce aby bola aktivita čo najdynamickejšia. Úlohou nesúťažiacich žiakov môže byť napríklad kontrola odpovedí žiakov, ktorí práve sedia na stoličkách.

Prameň: vlastný návrh

3.6.4 Famous literary characters quiz

Predpokladaná časová dotácia: 15 minút

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna/práca vo dvojici

Pravidlá a postup aktivity

Učiteľ diktuje žiakom pracujúcim v dvojiciach alebo samostatne charakteristiky známych literárnych postáv. Úlohou žiakov je napísať o akú postavu ide. Po zadaní všetkých charakteristík učiteľ otázky prečíta po jednej znova, pričom žiaci majú za každú správne uhádnutú postavu bod. Vyhráva dvojica alebo jednotlivec s najvyšším počtom bodov.

Úloha učiteľa

Učiteľ žiakom kladie vopred pripravené otázky a kontroluje ich odpovede.

Výhody

Táto aktivita rozvíja komunikačné schopnosti žiakov (viď Postrehy z praxe).

Pomôcky a materiál

Questions:

- 1. A small bald (but bold) man who always solves all the mysteries.
- 2. A small character whose aim is to destroy a piece of jewellery.
- 3. A professor at Harvard University chasing angels and demons.
- 4. A boy who does not like the world of adults and would like to protect children from falling off the cliff.
- 5. A boy with big imagination, owning his own planet.
- 6. A ginger-haired girl with big imagination looking for soul mates.
- 7. A boy with never-ending childhood who is able to fly.
- 8. A character with supernatural abilities, who loves blood. He is immortal, but can be killed by holy water or iron weapons.

Answers:

1. Hercule Poirot (a main character of detective stories written by Agatha Christie).
2. Frodo (a main character of J.R.Tolkien's Lord of the Rings).
3. Robert Langdon (a main character of Dan Brown's series).
4. Holden Caulfield (a main character of J.D.Salinger's Catcher in the Rye).
5. Little Prince (a main character of Antoine de Saint Exupéry's Little Prince).
6. Ann (a main character of Ann of Green Gables and other books written by Lucy Maud Montgomery).

7. Peter Pan (a main character of J.M.Barrie).
8. Dracula (a main character of Bram Stoker's Dracula).

Postrehy z praxe

Keďže ide o notoricky známe literárne postavy a žiaci ich zväčša dobre poznajú, slúži táto aktivita ako odrazový mostík pre diskusii o knihách. (*Have you read any of the books mentioned in this quiz? What do you like/dislike about these literary characters? Have these books been made into movies? Do you prefer reading books or watching TV? What is your opinion on compulsory reading?...*)

Prameň: vlastný návrh

3.6.5 Revision of tenses

Predpokladaná časová dotácia: 10 minút

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci si na hárok papiera nakreslia smajlíky- na jednu stranu usmievavého, na druhú stranu (prípadne na iný hárok papiera) toho smutného. Učiteľ má na papieri vopred pripravené vety v angličtine, ktoré žiakom nahlas a zrozumiteľne číta (prípadne ich môže čítať vybraný žiak), vždy po jednej vete. Niektoré vety sú gramaticky/sémanticky správne, iné obsahujú chyby. Po jednom, prípadne dvoch prečítaniach vety žiaci zdvihnú usmievavého smajlíka ak je veta gramaticky/sémanticky správna a smutného, ak sa v nej nachádza chyba. Učiteľ následne žiakov požiada, aby v nesprávnej vete chybu opravili a napísali si ju do zošita. Za každé správne rozhodnutie má žiak jeden plusový bod, za každé nesprávne jeden mínusový. Víťazom je žiak/žiaci s najvyšším počtom bodov.

Úloha učiteľa

Učiteľ má pripravený zoznam viet v rôznych gramatických časoch, niektoré s chybami, iné správne. Po prečítaní a žiakom hlasovaní o správnosti či nesprávnosti danej vety skontroluje výsledky žiakov a vysvetlí im, prečo je veta správna alebo nesprávna.

Výhody

Učiteľ odkontroluje osvojenie si kategórie gramatického času u všetkých žiakov naraz. Tí si zároveň zábavným spôsobom otestujú svoje znalosti týkajúce sa gramatických časov.

Pomôcky a materiál

- I have worked here for years and I will stay here until I will retire. ☹ (...until I retire)
- He has been writing 7 novels. ☹ (has written)
- John is a vegetarian who stopped eating meat 20 years ago. ☺
- This morning I got up at 6:30 because I forget to set my alarm. ☹ (...I had forgotten)
- I watch The Simpsons every week, but this month I am watching Futurama. ☺
- My uncle is having three dogs and two cats. ☹ (My uncle has...)
- I am out of breath because I have run. ☹ (because I have been running)
- Jane is ill. I know. I will bring her some cakes. ☹ (I am going to bring her some cakes)

- What are you doing tonight? I am watching some sitcoms. ☺
- What were you doing yesterday at five? I did my homework. ☹ (I was doing my homework)

Postrehy z praxe

Ideálne je, ak si žiaci smajlíky nakreslia fixkou, aby boli dobre viditeľné aj tie zo zadných lavíc. Žiaci môžu súťažiť aj v tímoch, pričom bod získa ten tím, ktorého členovia boli v rozhodovaní o správnosti vety úspešnejší. Učiteľ sa môže pred tým než prezradí či bola veta správna opýtať tých žiakov ktorí správnu vetu hlasovaním určili ako chybnú na dôvod ich rozhodnutia. Zistí tak veci, ktoré majú v danej látke žiaci zafixované nesprávne.

Prameň: vlastný návrh

3.6.6 Grammar empathy cards

Predpokladaná časová dotácia: 5 minút príprava žiakov, 10 minút diskusia

Úroveň žiakov: B1, B2

Forma práce: individuálna

Pravidlá a postup aktivity

Žiaci pracujú individuálne. Učiteľ má na papierikoch vopred pripravené mená všetkých žiakov skupiny. Z hry vynechá papieriky s menami chýbajúcich žiakov. Alternatívne si každý prítomný žiak napíše na kúsok papiera svoje meno a priezvisko a učiteľ si papieriky pozbiera do pripraveného vrecúška. Následne si každý žiak z vrecúška vytiahne papierik a skontroluje meno na ňom. V prípade že si vyberie papierik s vlastným menom, vráti ho a vytiahne si iný. Potom učiteľ požiada žiakov, aby meno spolužiaka, ktorého si vytiahli nikomu neukazovali a napísali o ňom niekoľko viet a to takým spôsobom, že budú odpovedať na otázky, ktoré im učiteľ nadiktuje alebo napíše na tabuľu (viď Pomôcky a materiál). Učiteľ môže týmto spôsobom testovať porozumenie rôznych gramatických štruktúr, napríklad gramatických časov či podmienkových viet.

Žiaci sa snažia čo najviac vžiť do myslenia, konania či zaužívaného správania svojich spolužiakov a odhadnúť ako by sa v danej situácii zachovali, čo v určený čas robili/budú robiť atď. Žiaci majú na vypracovanie otázok približne 5 minút. Po uplynutí limity učiteľ vyzve ľubovoľného žiaka aby prečítal svoje odpovede. Ostatní žiaci pozorne počúvajú a snažia sa identifikovať osobu, ktorá je opisovaná. Ak označia správneho žiaka, je na ňom, aby prečítal svoje odpovede. Žiak/žiaci, ktorí opisovanú osobu identifikovali najrýchlejšie, dostanú jeden bod. Jeden bod tiež dostane každý žiak, ktorý má všetky tri vety o spolužiakovi napísané gramaticky správne. Víťazom sa stane žiak/žiaci s najvyšším bodovým skóre.

Úloha učiteľa

Učiteľ monitoruje činnosť obchádzaním jednotlivých žiakov, pričom funguje ako poradca v otázkach napríklad slovnej zásoby. Keďže cieľom tejto aktivity je najmä precvičovanie alebo opakovanie gramatických konštrukcií, učiteľ musí upozorniť na chyby a opraviť ich, prípadne požiadať žiakov, aby tak urobili sami.

Výhody

Žiaci si touto aktivitou precvičujú gramatické konštrukcie, no robia to s ďaleko väčším nasadením v porovnaní s monotónnym vypracovávaním cvičení z učebnice či pracovného zošita. Učiteľ môže týmto spôsobom vyvolať a skontrolovať všetkých žiakov, pri šikovných skupinách to však väčšinou nie je potrebné, pretože veľa viet je podobných a žiaci sú schopní opraviť si chyby aj sami (navyše, opakovaním rovnakých gramatických konštrukcií žiaci strácajú pozornosť, najmä v skupinách kde je viac ako dvanásť žiakov). V neposlednom rade sa rozvíja empatia, keďže žiaci sa musia vcítiť do pocitov svojich spolužiakov.

Pomôcky a materiál

Sentences for testing /revising knowledge referring to:

Future tenses:

- What will this person be doing at this time at the weekend?
- What is he doing in the afternoon/tonight/tomorrow at 5?
- What will he have done before 30?
- Where will he been working/living before 50?

Past tenses:

- What was this person probably doing yesterday at 5 p.m.?
- What did this person do after the last lesson finished yesterday? /Where did this person go last weekend?
- What had this person done before he went to bed yesterday?
- What did this person use to do two years ago (and does not do it now)?

Conditional sentences:

- What would this person do if ... he had to spend 1 million euro per day? /he became the president of Slovakia? /he met a ghost?
- What does this person do if he is sad/happy/gets a good/bad mark from a test?
- What will this person do if it is rainy this evening?

Postrehy z praxe

Osobne túto aktivitu využívam aj vtedy, keď dostanem novú skupinu žiakov, napríklad v treťom ročníku na hodinách anglickej konverzácie. Nielenže sa dozviem niečo o osobnosti žiakov, urobím si tiež i obraz o úrovni ich slovnej zásoby či gramatiky. Samozrejme, členovia skupiny sa musia navzájom aspoň minimálne poznať, neodporúčam teda jej zaradenie napríklad pri skupine prvákov.

Najviac sa mi pritom osvedčili tieto otázky:

- What would this person do, if (s)he won a big amount of money in the lottery?
- What was the craziest thing this person has ever done?
- What is this person going to be in the future?
- What is this person like? / What three adjectives would you choose to describe the personality of this person?
- Where did you see this person for the first time?

Žiakom je tiež potrebné zdôrazniť, že pri čítaní viet, ktoré o spolužiakoch vytvorili nemôžu používať nielen mená, ale ani osobné zámená "he" alebo "she", aby hned' nebolo jasné pohlavie opisovaného žiaka. Namiesto nich môžu použiť neosobné "XY" (napr. I would use these adjectives to describe XY- intelligent, shy and modest.).

Prameň: vlastný návrh

ZÁVER

V tejto OPS som chcela upozorniť na význam aktivizujúcich úloh vo vyučovacom procese, s dôrazom na rozvíjanie komunikačných schopností, tvorivosti, originality, fluencie a kooperácie žiakov.

Aktivizujúce úlohy opísané v práci sú výsledkom mojej vlastnej tvorby, pretože som veľkým zástancom ich využívania, keďže z nich profitujú nielen žiaci, ale i samotný učiteľ. Aktivizujúce úlohy rozvíjajú tvorivosť a fantáziu žiaka, zlepšujú školskú klímu a pomáhajú v utváraní pozitívnych vzťahov medzi učiteľom a žiakom. Aplikácia týchto úloh na hodinách je výborným prostriedkom motivácie žiakov, pretože vzbudzuje záujem o štúdium.

Úlohou a cieľom mojej OPS bolo teda poukázať na význam aktivizujúcich úloh v systéme vyučovania anglického jazyka. Žiaci sa totiž namiesto pasívneho prijímania teoretických poznatkov dostali do úlohy aktívnych tvorcov a najmä divergentné úlohy im umožnili naplno rozvinúť predstavivosť a predviesť výsledky svojej tvorivej činnosti. Žiaci pracovali samostatne, v dvojiciach i skupinách, pričom sa do úloh zapájali aj introverti či žiaci so slabšou slovnou zásobou a gramatikou. V neposlednom rade si tiež žiaci zábavným spôsobom fixovali slovnú zásobu a gramatiku. Využívanie týchto úloh mi tiež ušetrilo veľa času a energie, keďže väčší dôraz sa kládol na aktivitu samotných študentov. Zároveň mi úlohy umožnili nerušene pozorovať a hodnotiť nielen komunikačné schopnosti a vedomosti žiakov, ale aj ich organizačné a analytické schopnosti, kreativitu a schopnosť úspešne pracovať v tíme často povahovo odlišných ľudí.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. KLIČKOVÁ, M. 1989. Problémové vyučování ve školní praxi. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 1989. ISBN 80-04-23522-0.
2. KÖNIGOVÁ, M. 2007. Tvořivost. Praha: Grada Publishing. 2007. ISBN 978-80-247-1652-7.
3. SITNÁ, D. 2009. Metody aktivního vyučování. Praha: Portál. 2009. ISBN 978-80-7367-246-1.
4. TUREK, I. 2008. Didaktika. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 2008. ISBN 975-80-8078-322-8.
5. TUREK, I. 1982. O problémovom vyučovaní. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 1982. ISBN 80-8052-188-3.
6. WINCENTY, O. 1966. K základům problemového učení. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 1966.
7. ZELINA, M. 2011. Stratégia a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa. Bratislava: Iris. 2011. ISBN 978-80-89256-60-0.

Internetové zdroje

1. Zavádzanie aktivizujúcich metód do vyučovania. 2015. [online]. [citované: 11. február 2015]. Dostupné na internete: <http://www.skolskyportal.sk/clanky/zavadzanie-aktivizujucich-metod-do-vyucovania>
2. An Attorney for a Brother. 2015. [online]. [citované: 11. február 2015]. Dostupné na internete: <http://riddlesbrainteasers.com/attorney-brother/>
3. Evianna's New Love Interest. 2015. [online]. [citované: 11. február 2015]. Dostupné na internete: <http://riddlesbrainteasers.com/eviannas-new-love-interest/>
4. Stormy Night. 2015. [online]. [citované: 11. február 2015]. Dostupné na internete: <http://www.braingle.com/brainteasers/teaser.php?op=2&id=3814&comm=0>
5. The Camel Race. 2015. [online]. [citované: 11. február 2015]. Dostupné na internete: <http://riddlesbrainteasers.com/camel-race/>
6. Two Fathers and Two Sons. 2015. [online]. [citované: 11. február 2015]. Dostupné na internete: <http://riddlesbrainteasers.com/two-fathers-two-sons/>